

RADA POLONII ŚWIATA

WORLD POLONIA COUNCIL * CONSEIL DE LA POLONIA DU MONDE

PRZEWODNICZĄCA TERESA BEREZOWSKA: 48 Kimberdale Cres. Toronto, ON, M1W 1Y5, CANADA

e-mail: terri.bere@sympatico.ca * tel.: +1 416 499 8545 * cell: +1 416 556 5317 * <http://rada-polonii-swiata.org>

L.dz. - 407/PL/2020

Toronto - 20 kwietnia 2020 r.

Robert Tyszkiewicz
Przewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący,

Dziękujemy za list z 9 kwietnia 2020 r. w sprawie ustawy z 6 kwietnia 2020 r. o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. Z zadowoleniem przyjmujemy fakt, że Komisja Łączności z Polakami za Granicą pragnie zapoznać się z naszą opinią w tej sprawie. Konsultacje z Polonią i Polakami za Granicą stanowiły niestety - jak dotąd - wyjątek, a nie regułę.

Rada Polonii Świata pragnie zwrócić uwagę na dwa najważniejsze dla nas aspekty zbliżających się wyborów: zapewnienie bezpieczeństwa, zdrowia i życia polskich wyborców zarówno w kraju jak i za granicą oraz zagwarantowania im prawa do głosowania zgodnie z art. 127.1 Konstytucji RP (*Prezydent Rzeczypospolitej jest wybierany przez Naród w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich i w głosowaniu tajnym*).

Po konsultacji z członkami Prezydium i największymi organizacjami członkowskimi Rady Polonii Świata w załączeniu przesyłam nasze uwagi do projektu ustawy o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., podkreślając jednocześnie, że dla nas najważniejsze jest zapewnienie czynnego prawa wyborczego dla Polonii i Polaków za Granicą, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej.

Z poważaniem

Teresa Berezowska
Przewodnicząca Rady Polonii Świata

Do wiadomości:
Senator Kazimierz Michał Ujazdowski,
Przewodniczący Senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą

RADA POLONII ŚWIATA

WORLD POLONIA COUNCIL * CONSEIL DE LA POLONIA DU MONDE

PRZEWODNICZĄCA TERESA BEREZOWSKA: 48 Kimberdale Cres. Toronto, ON, M1W 1Y5, CANADA

e-mail: terri.bere@sympatico.ca * tel.: +1 416 499 8545 * cell: +1 416 556 5317 * <http://rada-polonii-swiata.org>

Uwagi do ustawy o szczególnych zasadach przeprowadzenia wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 roku.

Art. 7. 1. Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborca przebywający za granicą zgłasza właściwemu konsulowi *do 14 dnia przed dniem wyborów.*

Naszym zdaniem rozporządzenie w tej sprawie powinno być ogłoszone na stronach internetowych ambasad, w mediach polskich i polonijnych, mediach społecznościowych itp. co najmniej **5** dni przed powyższym **14**-dniowym terminem. Zakładamy, że zgłaszanie zamiaru głosowania korespondencyjnego odbywać się będzie mogło drogą elektroniczną i telefoniczną. Następnie konsul RP musi wysłać pakiet wyborczy do zgłoszonych wyborców - na to też potrzeba minimum **5** dni. Z kolei wyborcy muszą odesłać pakiet wyborczy do Komisji wyborczej - na to potrzeba minimum kolejnych **5** dni. Czyli odpowiednie rozporządzenie ministra właściwego do spraw zagranicznych powinno być wydane najpóźniej **29** dni przed wyborami. Dodatkowym problemem może okazać się ograniczenie działalności poczty w danym kraju z powodu epidemii korona wirusa, oraz fakt, że termin wyborów wypada w niedzielę, kiedy to urzędy pocztowe nie działają.

Art. 8. 1. Wyborca głosujący korespondencyjnie za granicą po wypełnieniu karty do głosowania wkłada ją do koperty na kartę do głosowania, którą zakleja, a następnie kopertę tę wkłada do koperty zwrotnej łącznie z podpisanym oświadczeniem, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 5 i *przesyła ją do właściwego konsula na własny koszt.*

Naszym zdaniem zapis w art. 8.1, że wyborca głosujący korespondencyjnie za granicą przesyła kartę do głosowania do właściwego konsula na własny koszt jest niezgodny z Kodeksem wyborczym (art. 53k. § 3 oraz art. 123, z których wynika, że przesyłki zwolnione są z opłat pocztowych oraz, że wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów pokrywane są z budżetu państwa). Zapis w art. 8.1 stawia wyborców głosujących korespondencyjnie za granicą w gorszej sytuacji niż wyborców głosujących w kraju, a więc godzi w powszechność i równość wyborów (por. art. 127 Konstytucji i art. 287 Kodeksu wyborczego).

Poza tym pragniemy zwrócić uwagę na art. 230. § 2. Kodeksu wyborczego: *Jeżeli właściwa okręgowa komisja wyborcza **nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania za granicą albo na polskich statkach morskich w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania**, o którym mowa w art. 39 § 6, **głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe.***

Wyrażamy obawę, że niektóre okręgowe komisje wyborcze (np. z powodu zbyt małej ilości członków) nie będą w stanie uzyskać wyników głosowania w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, a konsekwencji doprowadzając do zadeklarowania głosowania w tych obwodach jako niebyłe.

Obecnie praktycznie cały świat walczy z pandemią COVID-19. W wielu krajach istnieją zakazy zgromadzeń oraz ograniczenia w przemieszczaniu się ludności. Opuszczenie miejsca zamieszkania możliwe jest jedynie w celu udania się do pracy, na zakupy, do lekarza, szpitala lub apteki. Ograniczenia te są terminowe, z możliwością przedłużania. Dlatego przeprowadzenie wyborów w niektórych państwach będzie bardzo utrudnione, a może nawet niemożliwe. Dotyczy to m.in. tak dużych skupisk polonijnych jak USA, Kanada, Wielka Brytania, Niemcy, Francja Włochy i Hiszpania Docierają do nas też informacje, że istnieją olbrzymie trudności w skompletowaniu składów obwodowych komisji wyborczych z uwagi na wycofywanie się wielu osób, które wcześniej deklarowały gotowość pracy w komisji.